Napotitev delavcev v Avstrijo

***Blaž Pate**, LL.M., odvetnik, specialist za davčno pravo*
***Gregor Zorman**, LL.M., davčni svetovalec, LeitnerLeitner Avstrija*

Gospodarska zbornica Slovenije, 6.10.2017

Vidik prispevkov za socialno varnost

PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Nacionalni predpisi: ZPSV, ZPIZ-2, ZZVZZ, ZSDP, ZUDT

Mednarodni predpisi:

- **Bilateralni sporazumi (Hrvaška, Makedonija, BiH, Srbija, Črna gora)**

EU, Švica, EGP (Norv., Islandija, Liht.):

- **Uredba 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti**
- **Izvedbena uredba 987/2009**

UREDBA 883/2004

- **Uredba se uporablja NEPOSREDNO in PREDNOSTNO pred nacionalnimi predpisi!**

- **ne pomeni, da zdaj ~~namesto~~ posameznih nacionalnih sistemov socialne varnosti velja enotni evropski sistem. Vsaka država EU svobodno odloča o tem, kdo se lahko zavaruje po njeni zakonodaji, katere pravice izhajajo iz zavarovanja in pod kakšnimi pogoji. Evropska unija pa določa skupne predpise, po katerih so naše socialne pravice zaščitene povsod v Evropi**

UREDBA 883/2004

Štiri osnovna načela:

1. **Zavarovani smo samo po zakonodaji ene države, zato tudi prispevke plačujemo samo v eni državi.**
2. **V državi, v kateri smo zavarovani, imamo enake pravice in obveznosti kot državljani te države > načelo enakega obravnavanja ali načelo nediskriminacije.**
3. **Ko uveljavljamo svoje pravice, pristojni zavod po potrebi upošteva tudi zavarovalno oz. delovno dobo in prebivanje v drugih državah > enako obravnavanje dajatev, dohodkov, dejstev ali dogodkov**
4. **Če smo upravičeni do denarnega nadomestila, ga bomo na splošno prejemali, tudi če živimo v drugi državi > načelo o prenosljivosti pravic.**

UREDBA 883/2004

Za katera področja velja:

(a) dajatve za bolezen;

(b) dajatve za materinstvo in enakovredne dajatve za očetovstvo;

(c) dajatve za invalidnost;

(d) dajatve za starost;

(e) dajatve za preživele osebe;

(f) dajatve za nesreče pri delu in poklicne bolezni;

(g) pomoči ob smrti;

(h) dajatve za brezposelnost;

(i) dajatve pred upokojitvijo;

(j) družinske dajatve.

UREDBA 883/2004

Za koga velja:

1. Za državljane EU, Švica, EGP, ki so oziroma so bili zavarovani po sistemu ene od teh držav, in za njihove družinske člane.

2. Za osebe brez drž. in begunci s prebivališčem v državah EU, na Islandiji, Norveškem, v Lihtenštajnu in Švici, ki so oziroma so bili zavarovani po sistemu ene od teh držav, in za njihove družinske člane.

3. Za državljane zunaj EU, ki zakonito prebivajo na ozemlju EU in so se preselili ali potujejo med državami EU, ter za njihove družinske člane.

UREDBA 883/2004

Kako določiti zakonodajo, ki se uporablja za prispevke za socialno varnost?

TEMELJNO PRAVILO:

1. **Kraj izvajanja zaposlitve**

POSEBNOSTI:

2. Napotitev (pravno > Direktiva 96/71)

**** SKLEP št. A2 z dne 12. junija 2009 o razlagi člena 12 Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zakonodajo, ki se uporablja za napotene delavce in samozaposlene delavce, ki začasno opravljajo delo zunaj pristojne države***

3. Opravljanje zaposlitve v dveh ali več DČ

*** Izjema (dogovor med DČ)**

1. KRAJ IZVAJANJA ZAPOSLITVE

Temeljno pravilo

veljajo predpisi države, v kateri smo zaposleni ali samozaposleni, tj. kraj izvajanja zaposlitve. Vseeno je, ali v tej državi tudi ~~prebivamo~~ oz. ali ~~ima naš delodajalec v njej sedež~~

Če smo zaposleni v eni državi EU, živimo pa v drugi in se v državo prebivališča vsak dan ali vsaj enkrat tedensko tudi vračamo, veljamo za čezmejnega (obmejnega) delavca. Naše pravice iz zavarovanja nam zagotavlja država, v kateri delamo

KRAJ IZVAJANJA ZAPOSLITVE

Postopek:

Delodajalec, ki ima svoj statutarni sedež ali poslovno enoto znotraj pristojne države članice, izpolnjuje vse obveznosti iz zakonodaje, ki se uporablja za njegove zaposlene delavce, zlasti obveznost plačevanja prispevkov

KRAJ IZVAJANJA ZAPOSLITVE

PRIMER: državljan Slo. X je zaposlen pri podjetju A iz Slovenije. Svoje delo po POZ opravlja v Sloveniji. Kje je X vključen v zavarovanje?

PRIMER: državljan Slo. X je zaposlen pri podjetju A iz Avstrije. Svoje delo po POZ opravlja v Sloveniji. Kje je X vključen v zavarovanje? Ali ima avstrijski DD kakšne obveznosti glede plačevanja prispevkov v Slo., čeprav nima sedeža ali poslovne enote v Slo. (ureditev v SLO. v nasprotju z Uredbo - Oprostitev prispevkov za zaposlovanje - tuji delodajalec?)

KRAJ IZVAJANJA ZAPOSLITVE

Postopek:

Delodajalec, ki ima svoj statutarni sedež ali poslovno enoto zunaj pristojne države članice, izpolnjuje vse obveznosti iz zakonodaje, ki se uporablja za njegove zaposlene delavce, zlasti obveznost plačevanja prispevkov, ki jih ta zakonodaja določa, kot če bi imel svoj statutarni sedež ali poslovno enoto v pristojni državi članici.

Delodajalec, ki nima poslovne enote v državi članici, katere zakonodaja se uporablja, in zaposleni delavec se lahko dogovorita, da slednji v imenu delodajalca izpolnjuje njegove obveznosti v zvezi s plačevanjem prispevkov, kar pa ne vpliva na osnovne obveznosti delodajalca. Delodajalec o takem dogovoru obvesti pristojnega nosilca te države članice.

2. NAPOTITEV

NAMEN je določitev zakonodaje, ki se uporablja za plačevanje prispevkov

Za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja svojo dejavnost in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, da opravlja delo *v imenu tega delodajalca*, še naprej velja zakonodaja prve države članice, pod pogojem:

- **da predvideno trajanje takega dela ne presega 24 mesecev in**
- **če ta oseba ni poslana, da nadomesti drugo napoteno osebo.**

NAPOTITEV

„ki tam običajno opravlja dejavnosti“

podjetje običajno opravlja **znaten del dejavnosti** na ozemlju države članice, v kateri ima sedež.

Če so dejavnosti podjetja omejene na ~~notranje upravljanje~~, tega podjetja ni mogoče šteti za podjetje, ki običajno opravlja dejavnosti v tej državi članici. Pri ugotavljanju, ali podjetje opravi znaten del dejavnosti, je treba upoštevati vsa **merila**, ki opredeljujejo dejavnosti zadevnega podjetja. Merila morajo ustrezati posebnim značilnostim posameznega podjetja in resničnemu značaju dejavnosti, ki se izvajajo > ~~**SLAMNATA PODJETJA**~~

NAPOTITEV

Obstoj znatnega dela dejavnosti v državi napotitve je mogoče preveriti z vrsto objektivnih dejavnikov, med katerimi so še posebno pomembni naslednji:

- kraj, v katerem ima podjetje, ki je delavca napotilo, statutarni sedež in upravo;
- število osebja v upravi podjetja, ki je delavca napotilo, v državi napotitve in državi zaposlitve – če je v državi napotitve zaposleno samo osebje v upravi, se za to podjetje določbe o napotitvi samodejno ne uporabijo;
- kraj, v katerem se sklene večina pogodb s strankami;
- pravo, ki se uporablja za pogodbe, ki jih s strankami in delavci podpisuje podjetje, ki je delavca napotilo;
- število izvedenih pogodb v državi napotitve in državi zaposlitve;
- promet, ki ga doseže podjetje, ki je delavca napotilo, v državi napotitve in državi zaposlitve v ustreznem značilnem obdobju
- Kako dolgo podjetje že posluje

NAPOTITEV

Šteje se, da se **delo opravlja za delodajalca države pošiljateljice**, če je bilo ugotovljeno, da se to delo opravlja za navedenega delodajalca in da še naprej obstaja **NEPOSREDNO RAZMERJE** med delavcem in delodajalcem, ki ga je napotil.

Pri ugotavljanju, ali takšno neposredno razmerje še naprej obstaja, pri čemer se domneva, da je za delavca še vedno odgovoren delodajalec, ki ga je napotil, je treba upoštevati več **elementov**, vključno z odgovornostjo za zaposlovanje, pogodbo o zaposlitvi, osebnimi prejemki (*brez poseganja v morebitne dogovore o plačilu delavcem med delodajalcem v državi pošiljateljici in podjetjem v državi zaposlitve*), odpuščanjem in organom, ki določi naravo dela.

NAPOTITEV

- odgovornost za zaposlovanje;
- očitno mora biti, da je pogodba veljala in še vedno velja skozi celotno obdobje napotitve za stranke, ki so jo sklenile, in da izhaja iz pogajanj, ki so privedla do zaposlitve;
- pravica do prekinitve pogodbe o zaposlitvi (odpustitev) mora ostati izključno pri podjetju, ki delavca napoti;
- podjetje, ki delavca napoti, mora obdržati pravico do opredelitve „značaja“ dela, ki ga opravlja napoteni delavec, in sicer ne z vidika podrobnosti o vrsti dela, ki ga je treba opraviti, in načina njegovega opravljanja, temveč bolj na splošno, tako da opredeli končni proizvod tega dela ali osnovno storitev, ki jo je treba zagotoviti;
- obveznost izplačevanja osebnih dohodkov delavcem ostane podjetju, ki je sklenilo pogodbo o zaposlitvi.
- pravico do izrekanja disciplinskih ukrepov delavcem obdrži podjetje, ki napoti delavca.

NAPOTITEV

Kje je X vključen v zavarovanje?

PRIMER: Podjetje A iz Slo. začasno napoti delavca X v Avstrijo na delo v podjetju B iz Avstrije. Delavec ima še naprej sklenjeno POZ s podjetjem A, in edino na podlagi te pogodbe je upravičen do izplačila osebnega dohodka.

PRIMER: Podjetje A iz Slo. začasno napoti delavca X v Avstrijo na delo v podjetju B iz Avstrije. POZ s podjetjem A se začasno prekine za čas, ko delavec dela v DČ B. Delavec sklene pogodbo o zaposlitvi s podjetjem B za čas svojega dela v državi članici B (Avstriji) in od tega podjetja zahteva izplačilo osebnega dohodka.

PRIMER: Podjetje A iz Slo. začasno napoti delavca X v Avstrijo na delo v podjetju B, ki ima sedež v DČ B (Avstriji). Delavec ima še naprej sklenjeno pogodbo s podjetjem A. Za izplačilo njegovega osebnega dohodka je odgovorno podjetje A. Vendar delavec sklene dodatno pogodbo s podjetjem in osebni dohodek prejema tudi od podjetja B. Kaj če X občasno dela še vedno tudi v Slo.?

NAPOTITEV

Pravila o napotitvi se ne uporabljajo ali se prenehajo uporabljati zlasti:

(a) če podjetje, v katerega je delavec napoten, tega delavca da na voljo drugemu podjetju v državi članici, v kateri ima sedež;

(b) če je delavec, napoten v državo članico, na voljo podjetju, ki ima sedež v drugi državi članici;

(c) če je delavec zaposlen v državi članici zato, da ga podjetje, ki ima sedež v drugi državi članici, pošlje podjetju v tretji državi članici.

(d) Napoteni delavec sklene pogodbo s podjetjem, v katero je napoten

NAPOTITEV

Pravilo o napotitvi velja tudi za osebo, ki se jo zaposli z namenom, da bo napotena v drugo državo članico, če za zadevno osebo takoj pred začetkom njene zaposlitve - napotitve (vsaj 1 mesec) že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež.

PRIMER: delodajalec A, ki ima sedež v Slo., 1. septembra za 1 leto napoti delavca X v DČ B (Avstrijo) na delo za delodajalca A. A se je zaposlil pri DD A 1. septembra, ko naj bi bil že napoten. Pred tem je bil A zaposlen v Sloveniji pri drugem podjetju. Katera zakonodaja se uporablja?

NAPOTITEV

Napotitev k več podjetjem:

V isto DČ > delavec, ki ga podjetje v državi pošiljateljici napoti v podjetje v državi zaposlitve je lahko napoten tudi v *eno ali več* drugih podjetij v *isti državi* zaposlitve in delavec kljub temu še naprej opravlja svoje delo za podjetje, ki ga je napotilo. Npr. podjetje napoti delavca v državo članico, da bi tam zaporedno ali hkrati opravljal delo v dveh ali več podjetjih v isti državi članici. Bistveni in odločilni element je, da se **delo še naprej opravlja v imenu podjetja, ki je delavca napotilo**.

V različne DČ > Napotitve v različne države članice, ki si sledijo, v vsakem primeru pomenijo ***novo napotitev*** v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004.

NAPOTITEV

Prekinitve:

Kratka prekinitev dejavnosti delavca pri podjetju v državi zaposlitve ne glede na razlog (počitnice, bolezen, usposabljanje v podjetju, ki je delavca napotilo…) ne pomeni ~~prekinitve~~ obdobja napotitve! Napotitev se bo končala natančno na dan izteka določenega obdobja, ne glede na število dogodkov, ki so bili razlog za prekinitev dejavnosti, in njihovo trajanje.

PRIMER: Delavec A je iz Slo. v državo članico B (Avstrijo) napoten za 12 mesecev. Med tem obdobjem je dva meseca resneje bolan in ne more opravljati in dokončati predvidenega dela v državi članici B (Avstriji). Ker dela ni mogel dokončati zaradi nepredvidenih okoliščin, se lahko zahteva dvomesečno podaljšanje začetnega obdobja napotitve, ki se začne takoj po izteku prvotnih 12 mesecev VENDAR NE VEČ KOT 24 MESECEV (sicer potreben poseben dogovor).

NAPOTITEV

Kdaj po koncu napotitve lahko (ISTA) oseba zaprosi za drugo napotitev?

Ko delavec zaključi obdobje napotitve, ni mogoče **odobriti novega obdobja napotitve za istega delavca, isto podjetje in isto državo članico**, dokler od izteka prejšnjega obdobja napotitve ne pretečeta **vsaj dva meseca.** Odstopanje od tega načela je v *posebnih okoliščinah* kljub temu dovoljeno.

NAPOTITEV

Postopek:

DD (ki napotuje) obvesti pristojnega nosilca v državi članici, katere zakonodaja se uporablja, o osebi, ki opravlja svojo dejavnost v državi članici, ki ni pristojna država članica. Ta nosilec izda zadevni osebi potrdilo A1, ki potrjuje, da se za delavca do določenega datuma uporablja posebno pravilo za napotene delavce.

Za pridobitev potrdila A1 je potrebno v Sloveniji predhodno izpolniti VPRAŠALNIK ZA DELODAJALCE

3. ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Kdaj se šteje, da delavec običajno opravljanje dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah?

- **pomeni osebo, ki hkrati ali izmenično običajno za isto podjetje/delodajalca ali za različna podjetja/delodajalce opravlja eno ali več ločenih dejavnosti v dveh ali več državah članicah:**
  - **ena POZ in delo v več DČ ali**
  - **dve/več POZ in delo v različnih DČ**

3. ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Dejavnosti, ki se opravljajo hkrati, zajemajo primere, ko se v različnih državah članicah hkrati izvajajo dopolnilne dejavnosti v okviru iste pogodbe o zaposlitvi ali različnih pogodb o zaposlitvi. Druga ali dopolnilna dejavnost se lahko opravlja med plačanim dopustom ali ob koncu tedna, pri krajšem delovnem času pa se lahko na en dan opravljata dve različni dejavnosti za dva različna delodajalca. Na primer, prodajalec v eni državi članici bi bil še vedno zajet v tej določbi, če je ob koncu tedna zaposlen kot voznik taksija v drugi državi članici. Zaposleni v mednarodnem cestnem prometu, ki dostavljajo blago v različne države članice, prav tako delajo „hkrati" v dveh ali več državah članicah. Na splošno lahko rečemo, da so sočasne dejavnosti običajen vidik delovnega vzorca in da med dejavnostmi v eni ali drugi državi članici ni nobene prekinitve.

3. ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Dejavnosti, ki se opravljajo izmenično, zajemajo primere, ko se dejavnosti ne izvajajo hkrati na ozemlju več držav članic, temveč gre za zaporedne delovne naloge, ki se opravljajo ena za drugo v različnih državah članicah. Da se ugotovi, ali se dejavnosti opravljajo v zaporednih obdobjih, je treba upoštevati predvideno trajanje obdobij dejavnosti in tudi značaj zadevne zaposlitve. Ni pomembno, kako pogoste so take menjave, je pa potrebna neka rednost dejavnosti. Na primer, poslovni zastopnik, ki se vsako leto odpravi v državo članico, kjer devet mesecev opravlja dejavnost prodaje od vrat do vrat, ostale tri mesece na leto pa se vrne na delo v državo članico svojega stalnega prebivališča, opravlja dejavnosti izmenično.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

PRIMER: Oseba X živi v Slo. Njen delodajalec ima sedež v Slo.. X dela na podlagi ene POZ dva dneva na teden v Sloveniji in tri dni v Avstriji.

PRIMER: Oseba X živi v Slo. Ima dva delodajalca, enega v Slo. in enega v Italiji. En dan na teden dela v Italiji. Druge štiri dni dela v Sloveniji.

PRIMER: Podjetje A iz Slo. začasno napoti delavca X v Avstrijo na delo v podjetju B, ki ima sedež v DČ B (Avstriji). Delavec ima še naprej sklenjeno pogodbo s podjetjem A. Za izplačilo njegovega osebnega dohodka je odgovorno podjetje A. Vendar delavec sklene dodatno pogodbo s podjetjem in osebni dohodek prejema tudi od podjetja B. Delavec X občasno še vedno dela tudi v Slo.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Postranske dejavnosti **se ne upoštevajo!**

- dejavnosti, ki so stalne, vendar neznatne v smislu **časa** in **ekonomskega** učinka.
- dejavnosti, ki pomenijo manj kot pet odstotkov delavčevega rednega delovnega časa in/ali **manj kot pet odstotkov vsega njegovega osebnega dohodka**
- dejavnosti, kot so dejavnosti podpornega značaja, ki niso samostojne, se izvajajo na daljavo ali v povezavi z glavno dejavnostjo.

= Oseba, ki opravlja „dejavnosti postranskega pomena" v eni DČ in za istega delodajalca dela tudi v DČ, se **ne more** šteti za osebo, ki običajno opravlja dejavnost v dveh ali več državah članicah

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Kako se določi uporabljiva zakonodaja?

Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah, velja:

(a) zakonodaja države članice stalnega prebivališča, če ta oseba opravlja znaten del svoje dejavnosti v tej državi članici; ali

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

(b) če ta oseba ne opravlja ~~znatnega dela svoje~~ dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča:

(i) zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetja ali delodajalca, če je ta oseba zaposlena pri enem podjetju ali delodajalcu; ali

(ii) zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetij ali delodajalcev, če je ta oseba zaposlena pri dveh ali več podjetjih ali delodajalcih, ki imajo statutarni sedež ali poslovno enoto le v eni državi članici; ali

(iii) zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetja ali delodajalca, ki ni država članica stalnega prebivališča, če je ta oseba zaposlena pri dveh ali več podjetjih ali delodajalcih, ki imajo statutarni sedež ali poslovno enoto v dveh državah članicah, pri čemer je ena od teh država članica stalnega prebivališča; ali

(iv) zakonodaja države članice stalnega prebivališča, če je ta oseba zaposlena pri dveh ali več podjetjih ali delodajalcih, vsaj dva od njih pa imata statutarni sedež ali poslovno enoto v različnih državah članicah, ki niso država članica stalnega prebivališča.

Statutarni sedež = ključne odločitve

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Kaj pomeni znaten del dejavnosti?

Za določitev, ali se znaten del dejavnosti izvaja v državi članici, se upoštevajo naslednja okvirna merila:

(a) v primeru zaposlitvene dejavnosti delovni čas in/ali osebni prejemki (v mednarodnem prometu: drugi ustrezni kriteriji), in

(b) v primeru samozaposlitvene dejavnosti: promet, delovni čas, število opravljenih storitev in/ali prihodki od dela.

Če je delež, ugotovljen med splošno presojo, nižji od 25 %, je to indikator, da se znaten del dejavnosti ne izvaja v zadevni državi članici.

Upoštevati je potrebno stanje predvideno za naslednjih 12 koledarskih mesecev.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Znaten del dejavnosti in delavci v mednarodnem prometu

za delavce v mednarodnem prometu se uporabljajo **iste** splošne določbe kot za osebe, ki delajo v dveh ali več državah članicah.

Izjema so pomorščaki ter člani letalske posadke in kabinskega osebja **> Uredbe 465/2012. 28.6.2012**

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

PRIMER mednarodnih zaposlitev:

Voznik tovornjaka živi v Slo. in je zaposlen pri avstrijskem prevoznem podjetju. Delavec izvaja svoje dejavnosti predvsem v Avstriji ter Slo., Italiji …. V določenem obdobju,
npr. v enem tednu (lahko je katero koli drugo obdobje), naloži tovornjak petkrat in petkrat razloži. Skupno je to deset elementov (pet natovarjanj in pet raztovarjanj). V zadevnem tednu naloži in razloži enkrat v Slo., v državi stalnega prebivališča. To pomeni dva elementa, ki ustrezata 20 % vseh elementov, kar je kazalnik, da se ne opravi znatni del dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Kaj šteje za stalno prebivališče? > običajno prebivanje

V primeru spora nosilci sporazumno določijo središče interesov zadevne osebe na podlagi celostne ocene vseh razpoložljivih informacij v zvezi z ustreznimi dejstvi, med katerimi so lahko: (a) trajanje in neprekinjenost prisotnosti na ozemlju zadevnih držav članic; (b) okoliščine osebe, vključno z: (i) značajem in posebnimi značilnostmi vsake dejavnosti, ki jo opravlja, zlasti krajem, kjer se ta dejavnost običajno opravlja, stabilnostjo dejavnosti ter trajanjem vsake pogodbe o delu; (ii) njenim družinskim položajem in družinskimi vezmi (iii) opravljanjem kakršne koli nepridobitne dejavnosti; (iv) pri študentih, virom njihovega dohodka; (v) njenim stanovanjskim položajem, zlasti s tem, kako trajen je; (vi) državo članico, za katero se za davčne namene šteje, da je oseba njen rezident.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Postopek, ki ga je potrebno izvesti v primeru zaposlitve v dveh ali več DČ?

Zaposleni, ki svoje dejavnosti opravlja v dveh ali več državah članicah, o tem obvesti nosilca, ki izda potrdilo A1, ki potrjuje, da se za delavca do določenega datuma uporablja posebno pravilo za zaposlitev v dveh ali več DČ

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Posledice določitve zakonodaje:

Takšne osebe se obravnavajo kot da bi

- **opravljale vse dejavnosti zaposlene in**
- **prejemale vse dohodke,**

v zadevni državi članici.

PRIMER: delavec X biva v Slo. Ima dve POZ: eno z Slo. DD za 70% delovni čas in eno z avstrijskim DD za 30%. *Kje je vključen v zavarovanje; kaj je osnova za plačilo prispevkov; kdo je zavezanec za plačilo prispevkov?*

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Posledice določitve zakonodaje:

Delodajalec, ki ima svoj statutarni sedež ali poslovno enoto zunaj pristojne države članice, izpolnjuje vse obveznosti iz zakonodaje, ki se uporablja za njegove zaposlene delavce, zlasti obveznost plačevanja prispevkov, ki jih ta zakonodaja določa, kot če bi imel svoj statutarni sedež ali poslovno enoto v pristojni državi članici.

Delodajalec, ki nima poslovne enote v državi članici, katere zakonodaja se uporablja, in zaposleni delavec se lahko dogovorita, da slednji v imenu delodajalca izpolnjuje njegove obveznosti v zvezi s plačevanjem prispevkov, kar pa ne vpliva na osnovne obveznosti delodajalca. Delodajalec o takem dogovoru obvesti pristojnega nosilca te države članice.

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Razmerje med zaposlitvijo in samozaposlitvijo:

PRIMER:

Oseba A živi in je zaposlena za 70% v Avstriji in 30% v Italiji. Hkrati je A imetnik 100% poslovnega deleža v slovenskem d.o.o.-ju katerega edini direktor je (oz. ima v Slo. odprt s.p.).

Kako določiti veljavno zakonodajo glede plačevanja prispevkov?

ZAPOSLITEV V DVEH ALI VEČ DČ

Razmerje med zaposlitvijo in drugimi vrstami dela:

PRIMER:

Oseba A živi in je 100% zaposlena v Avstriji. Hkrati ima v Sloveniji sklenjeno podjemno pogodbo s podjetjem B iz Slo.

Kako določiti veljavno zakonodajo glede plačevanja prispevkov? Ali obstaja obveznost, da se na prejemek iz naslova podjemne pogodbe v Slo. plača poseben pavšalni prispevek za poškodbo pri delu in poklicno bolezen skladno z ZZVZZ in 8,85% prispevek za invalidnost in smrt skladno z ZPIZ-2? Kakšna je posledica če ni/je obveznost za plačilo v tem delu v Slo.?

RAZLIKA MED ZAPOSLITVIJO V DVEH ALI VEČ DČ in NAPOTITVIJO

odločilno je trajanje dejavnosti v eni ali več drugih državah članicah (ali je dejavnost stalna ali *ad hoc* ali začasna).

- *NAPOTITEV*: *Omejen čas neprekinjeno opravljanje dela v tujini*

- *DELO V VEČ DČ*: *Običajno opravljanje dela*

Za te namene se presodijo vsa ustrezna dejstva, v primeru zaposlenih oseb zlasti kraj dela, kot je opredeljen v pogodbi o zaposlitvi.

V kolikor nekdo običajno opravlja svoje delo po pogodbi o zaposlitvi v dveh DČ (npr. 60%:40%) gre za opravljanje dela v dveh DČ.

RAZLIKA MED NAPOTITVIJO IN SLUŽBENO POTJO

NAPOTITEV = omejen čas neprekinjeno opravljanje dela na območju države, ki ni država v kateri se običajno dela > sprememba kraj opravljanja dela

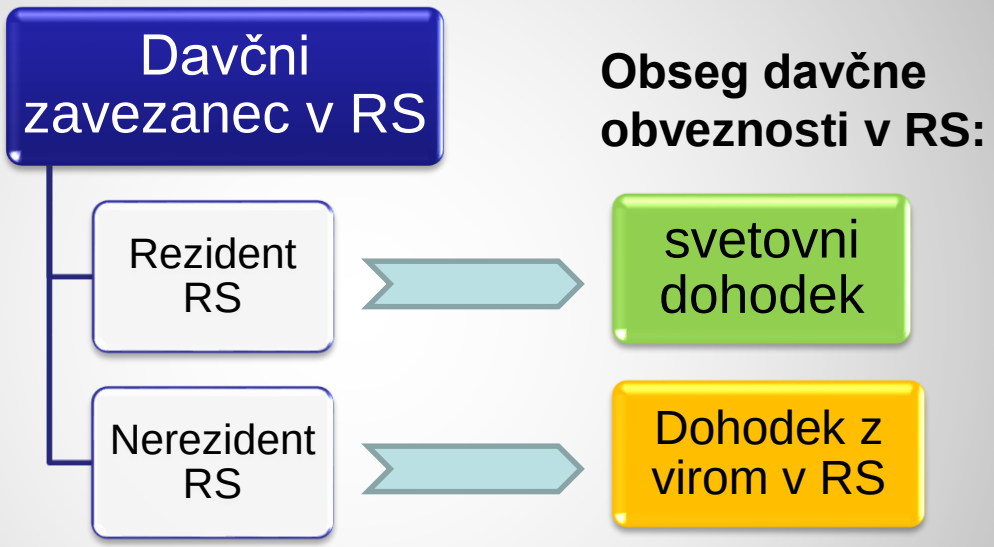
SLUŽBENA POT = opravljanje nalog izven kraja, kjer zaposleni redno opravlja delo (tj. izven sedeža DD) > ne gre za spremembo kraja opravljanja dela

- ~~Do 1 meseca ne govorimo o napotitvi~~
- ~~Od 1-2 meseca je odvisno od okoliščin~~
- ~~Nad 3 mesece gre za napotitev: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja > *službeno potovanje šteje potovanje, na katerega je zavarovanec poslan, in traja toliko časa kot je opredeljeno na njegovem potnem nalogu, vendar ne dlje kot 3 mesece od začetka potovanja v tujino. Če traja službeno potovanje dalj časa, se šteje kot napotitev na delo v tujino.*~~

Davčna presoja dohodkov napotenih delavcev

Davčne obveznosti

Kdo je davčni zavezanec v RS po ZDoh-2?

Davčne obveznosti

Kdo je rezident RS po ZDoh-2?

- 6. člen ZDoh-2: **6 taksativno naštetih naveznih okoliščin**
- 7. člen ZDoh-2:

Prvi odstavek: **Izjeme** od 6. člena ZDoh-2 so taksativno naštete

Drugi odstavek (Novela ZDoh-2R): **Izjema** od 6. člena ZDoh-2 - zavezanec se šteje za nerezidenta RS po ZDoh-2, če se po KIDO šteje za rezidenta druge države pogodbenice.

- Za rezidentstvo po zadostuje že, da je izpolnjena **ena izmed naveznih okoliščin**

Posledice rezidentstva RS po ZDoh-2:

- *Obdavčitev po svetovnem dohodku v RS;*
- *Obveznost vlaganja napovedi od vseh dohodkov ne glede na kraj nastanka dohodka;*
- *Pravica do uveljavljanja davčnih olajšav v RS;*
- *Pravica do uveljavljanja v tujini plačanega davka po ZDoh-2*

Davčne obveznosti

Kdo je rezident AT po avstrijski zakonodaji (EStG, BAO)?

- Rezident (čl. 1(2) EStG)
  - stalno prebivališče (Wohnsitz)
  - običajno bivališče (gewönhlicher Aufenthalt)

- Nerezident

- **Stalno prebivališče** (Wohnsitz) (čl.26(1) BAO): Stalno prebivališče je tem, kjer ima nekdo na razpolago stanovanje z namenom, da ga obdrži in uporablja.

- **Običajno bivališče** (gewönhlicher Aufenthalt) (čl.26(2) BAO):
  - mesto, kjer se nekdo običajno zadržuje z namenom, da se na tem mestu ne bo zadrževal zgolj prehodno;
  - mesto na katerem se nahaja več kot 6 mesecev;
  - Primer: Pogodba ali dovoljenje za delo za več kot 6 mesecev; sezonska dela za 6 mesecev.

Davčne obveznosti

Posledice rezidentstva v AT po EStG:

- *Obdavčitev po svetovnem dohodku v AT;*

Posledice nerezidentstva v AT po EStG:

- *Obdavčitev dohodkov z virom v AT (čl. 98 EStG)*
- *čl.98(1)(4) EStG: dohodki iz zaposlitve za delo, ki je:*
  - *opravljeno v AT (ausgeübt), ali*
  - *uporabljeno v AT (verwertet)*

Davčne obveznosti

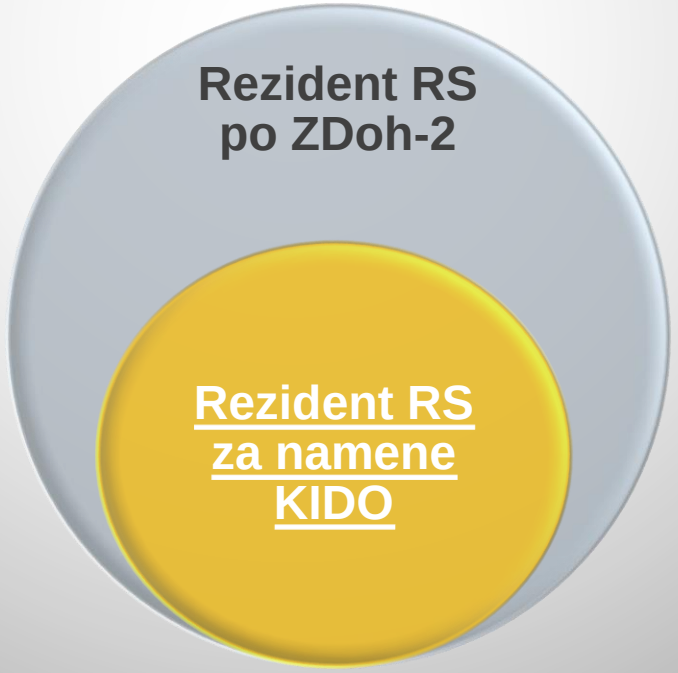
Progressivna davčna stopnja:

Prihodek	Stopnja
do 11.000	0%
11.000 – 18.000	25%
18.000 – 31.000	35%
31.000 – 60.000	42%
60.000 – 90.000	48%
90.000 – 1.000.000	50%
Nad 1.000.000	55%

Davčne obveznosti

Pomembno – razmerje med rezidentstvom po ZDoh-2 in KIDO!

Rezident RS po ZDoh-2 ≠ **Rezident za namene KIDO**

Davčne obveznosti

- Rezidentstvo za namene KIDO se lahko ugotavlja šele, ko je posameznik rezident več držav **po nacionalni zakonodaji** teh držav.
- KIDO v takih primerih določi, katera država ima pravico do obdavčitve posameznika **kot rezidenta po svetovnem dohodku**. Kriteriji , ki se uporabljajo zaporedno (2. odst. 4. člena KIDO):

1. **Stalno prebivališče na razpolago**
   Središče življenjskih interesov
2. **Običajno bivališče**
   Državljanstvo
3. **Skupni dogovor**

Davčne obveznosti

REZIDENT RS napoten na delo v Avstrijo – SVETOVNI DOHODEK

Davčne obveznosti

a) vpis v davčni register ni potreben, medtem ko je **ugotovitev rezidentskega statusa potrebna le v primeru, da se spremenijo okoliščine (npr. delo v tujini)**

b) Oddaja napovedi in obrazcev

Splošno pravilo:

Postopek oddaje napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve je ***odvisen od tega, ali je plačnik davka (v obravnavanih primerih - delodajalec) v RS****:*

DA ⇨ Akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja **REK-1 obrazec »Obračun davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja«**.

NE ⇨ **davčni zavezanec** mora **sam** vložiti napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, katero z odločbo ugotovi davčni organ.

Davčne obveznosti

Ker v primeru napotitve delavca na delo v tujino **plačnik davka ostaja v Sloveniji**, bo moral slovenski delodajalec v tem primeru mesečno obračunati plačo delavcem in zraven odtegniti dohodnino in prispevke za socialno varnost. Postopek je torej v osnovi enak kot za ostale zaposlene, ki niso napoteni na delo v tujino, opozoriti pa velja še na dvoje:

***Posebnosti pri REK-1 obrazcu*;**

- pri oddaji/izpolnitvi REK-1 obrazca je treba izbrati kodo za detaširane delavce **- vrsta dohodka na obrazcu REK-1 je 1091.**

***- Posebnosti glede osnove za obračun prispevkov za socialno varnost*;** skladno z 2. odst. 144. člena ZPIZ-2 v osnovo za odmero prispevkov všteva **le tista plača, ki bi bila prejeta za enako delo v Sloveniji.** Navedeno pomeni, da je potrebno morebitna dodatna plačila zaradi napotitve skladno z navedenim členom izvzeti iz osnove za odmero prispevkov za socialno varnost.

Davčne obveznosti

REZIDENT lahko uveljavlja v Slo:

- **davčne olajšave,**
- **odbitek v tujini plačanega davka,**
- **povračila stroškov v zvezi z delom itd.**

Napotenim delavcem kot davčnim rezidentom Slovenije pripadajo vse olajšave, ki jih ohranijo tudi med napotitvijo!

Sama napotitev ne vpliva na uveljavljanje predmetne olajšave niti na način njenega uveljavljana, kot je le-ta obstajal pred napotitvijo.

Davčne obveznosti

- **Splošna olajšava**
  a) pri izračunu akontacije dohodnine;
  b) V informativnem izračunu FURS upošteva po uradni dolžnosti, ni potrebna posebna vloga.

- **Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane se lahko uveljavlja:**
  a) pri izračunu akontacije dohodnine (obrazec *DOHZAP št. 1* ali v primeru plačnika davka *Obvestilo za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane pri izračunu akontacije dohodnine;*
  b) pri informativnemu izračunu dohodnine z obrazcem VDČ **»Vloga za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane pri informativnem izračunu dohodnine«** (priloga), ki ga predloži FURS;
  c) v ugovoru zoper informativni izračun.

Davčne obveznosti

- Uveljavljanje **odbitka davka** plačanega v državi napotitve se lahko uveljavlja v Slo na dva načina:

- **Mesečno**: na REK-1 obrazcu, pod pogojem, da je ob oddaji REK-1 obrazca že znan podatek o znesku plačanega davka in osnove za plačilo davka.

PAZI: ne glede na to, da je bil morda davek, plačan v tujini, uveljavljan v že na mesečni ravni, morebitni odbitki zneski akontacije dohodnine na mesečni ravni ne bodo avtomatično upoštevani tudi v informativnem izračunu akontacije dohodnine delavca. Odbitek davka, plačanega v tujini, se pri izračunu in poračunu dohodnine na letni ravni prizna namreč zgolj v primeru, če delavec *odbitek davka, plačanega v tujini, uveljavlja tudi v ugovoru zoper informativni izračun ter predloži vsa potrebna dokazila*

- **Letno**: v ugovoru zoper informativni izračun. Ugovoru morajo biti v tem primeru priložena *dokazila* glede davčne obveznosti izven Slo, zlasti o znesku davka, plačanega v tujini, o osnovi za plačilo davka ter o tem, da je znesek davka, plačanega v tujini, dokončen in dejansko plačan.

Davčne obveznosti

c) Uveljavljanje ugodnosti po KIDO

- **Ugodnost po KIDO: Kljub temu, da ima dohodek vir v tujini po nacionalni zakonodaji, bo oproščen plačila davka v tujini na podlagi KIDO→ če imata obe državi pravico do obdavčitve pa se zahteva odbitek/izvzem v RS**

- **Za uveljavljanje ugodnosti:**

- **Oprostitev →Potrdilo FURS o rezidentstvu RS za namene KIDO;**
- **Odbitek/izvzem → Praviloma Potrdilo tujih davčnih organov o plačilu davka v tujini.**

REZIDENT RS napoten na delo v Avstrijo – Obdavčitev v Avstriji

Davčne obveznosti

Za začetek je potrebno preveriti dejansko stanje...

Zakaj nastopi napotitev?

Izpolnitev naročila → obračun stroškov

Delodajalec

Napotitev na delo (Entsendung/Assistenzleistung)

Prepustitev delavca (Überlassung)

Izvajanje storitev

stranka / zaposlovalec

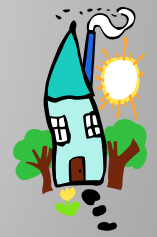
Pogodba o zaposlitvi

Pogodba o napotitvi / prepustitvi / storitvah

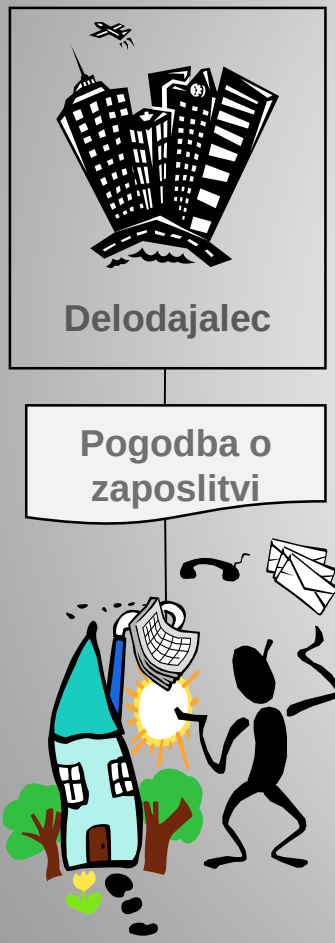
Entsendungs-/ Überlassungsvertrag

Za začetek je potrebno preveriti dejansko stanje...

Zakaj nastopi napotitev?

K drugemu delodajalcu

Med obema ni pogodbenega (naročniškega) razmerja → ni obračuna stroškov

(1) **Premestitev znotraj koncerna** = Zaposlitvena pogodba z novim delodajalcem

(2) **contract split** = dve pogodbi o zaposlitvi za skrajšani delovni čas

Davčne obveznosti

- **Delodajalec:**
  - Sodba Avstrijskega Upravnega Sodišča (VwGH 22.5.2013, 2009/13/0031) za „prave prepustitve delavcev" (echte Arbeitskraftüberlassung): delodajalec v ekonomskem smislu
  - Pojasnilo BMF 12.6.2014, BMF-010221/0362-VI/8/2014
  - Delodajalec v ekonomskem smislu:
    a) Napotitev na delo („Entsendung"): SLO delodajalec
    b) Prepustitev delavca („Überlassung"): AT delodajalec
- **Akontacija dohodnine („Lohnsteuer"):**
  - zgolj obveznost delodajalca v pravnem smislu
  - če ima v AT poslovno enoto za namen dohodnine (čl. 81 EStG)
    - pri napotitvi delavca („Entsendung"): načeloma JA
    - pri prepustitvi delavca („Überlassung"): načeloma NE
- **Davčni odtegljaj od plačil za prepustitev delavca - „Arbeitskraftüberlassung" (čl. 98(1)(3) EStG:**
  - 20% od zneska plačila
  - KIDO – vračilo ZSQU1 in ZSQU2 pri FA Brück Eisenstadt Oberwart

Davčne obveznosti

- **Prepustitev delavca („Überlassung"):**

  - delodajalec v ekonomskem smislu je AT zaposlovalec -> na podlagi KIDO je delavec lahko obdavčen v AT od 1. dne naprej
  - delodajalec v pravnem smislu je SLO delodajalec -> v AT nima PE, zato ne nastane obveznost akontacije dohodnine
  - delavec načeloma zavezan do vložitve letne davčne napovedi
    - progresivna davčna lestvica
    - davčna osnova: dohodek + EUR 9.000 splošne davčne olajšave
  - od plačil za prepustitev delavca (Arbeitskraftüberlassung) mora AT zaposlovalec odtegniti 20% davčnega odtegljaja (čl. 99(1)(5) in čl 98(1)(3) EStG)

  - Obdavčitev v praksi:
    - prostovoljna akontacija dohodnine (SLO delodajalca ali AT zaposlovalca)
    - letna napoved ni obvezna -> odvisno od primera, kaj je davčno bolj ugodna zaradi pribitka EUR 9.000
    - oprostitev od 20% davčnega odtegljaja v primeru prostovoljne odtegnitve dohodnine

Davčne obveznosti

- **Napotitev delavca („Entsendung“):**
  - delodajalec v ekonomskem/pravnem smislu je SLO delodajalec -> na podlagi KIDO je lahko obdavčen v AT, če je izpolnjen pogoj 183 dni ali PE v delodajalca v AT
  - Obveznost akontacije dohodnine, če ima SLO delodajalec v AT PE
  - Delavec načeloma zavezan do vložitve letne davčne napovedi, če ni akontacije dohodnine:
    - progresivna davčna lestvica
    - davčna osnova: dohodek + EUR 9.000 splošne davčne olajšave
  - ni 20%-nega davčnega odtegljaja od plačil za napotitev delavca („Arbeitskraftüberlassung“)

  - Obdavčitev v praksi:
    - prostovoljna akontacija dohodnine (SLO delodajalca ali AT zaposlovalca), če ni že obvezna zaradi PE v AT
    - letna napoved ni obvezna -> odvisno od primera, kaj je davčno bolj ugodno zaradi pribitka EUR 9.000

Davčne obveznosti

- **Pogodba o zaposlitvi z AT delodajalcem („Dienstvertrag"):**

  - delodajalec v ekonomskem/pravnem smislu je AT delodajalec -> na podlagi KIDO je delavec lahko obdavčen v AT od 1. dne naprej
  - Obveznost akontacije dohodnine AT delodajalec
  - Delavec lahko vloži letno davčno napovedi:
    - progresivna davčna lestvica
    - davčna osnova: dohodek + EUR 9.000 splošne davčne olajšave

  - Obdavčitev v praksi:
    - letna napoved ni obvezna -> odvisno od primera, kaj je davčno bolj ugodno zaradi pribitka EUR 9.000

DAVČNA OBRAVNAVA – POSEBNE SITUACIJE

Davčne obveznosti

Delavci napoteni v tujino

- ✓ **Prehrana med delom;**
- ✓ **Prevoz na delo in iz dela;**

- ~~**X Prevoz na službeni poti;**~~
- ~~**X Prenočevanje na službeni poti;**~~
- ~~**X Dnevnica**~~
- ~~**X Terenski dodatek**~~

} Napotitev v tujino ≠ službena pot

- ✓ **Dodatek za ločeno življenje – POGOJNO:** opravlja delo izven kraja, kjer živi s svojo družino, ter zato zaradi službenih potreb v času delovnih obveznosti prebiva ločeno od svoje družine

Davčne obveznosti

Delavci napoteni v tujino

- *Meja med službeno potjo in napotitvijo v tujino?*

Napotitev pomeni, da delavec omejeno obdobje neprekinjeno dela v tujini, ki je v tistem obdobju njegov kraj opravljanja dela po pogodbi o zaposlitvi

Službena pot je kratkotrajna pot za izvedbo določenih delovnih nalog izven kraja pravljanja dela, ki ga ima delavec sicer določenega po pogodbi o zaposlitvi

Iz sodne prakse lahko povzamemo, da je službeno potovanje le tista pot, ki ne predstavlja rednega dela na sedežu delodajalca oziroma v kraju, dogovorjenim v pogodbi o zaposlitvi (Sodba I U 149/2010, Sodba X Ips 387/2011,
Sodba VIII Ips 215/2007)). Sodišče se je opredelilo, da delavci, ki so svoje delo ves čas opravljali v tujini, izven sedeža delodajalca oziroma njegovih poslovnih enot, niso bili na službeni poti, temveč so bili napoteni, zato jim dnevnice ne pripadajo. Iz ugotovitev sodišča izhaja, da je bilo delovno mesto delavcev v tujini, zato ti delavci niso bili vsakodnevno na službeni poti v tujini, zato tudi ni podlage za izplačilo dnevnic kot povračila stroškov na službenem potovanju.

Davčne obveznosti

Delavci napoteni v tujino

- **Davčna obravnava povračil stroškov:**
  - **Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja,**
  - **Vsa povračila, ki niso izplačana v skladu z Uredbo oz. presegajo zneske določene z Uredbo, so predmet obdavčitve**

ZAKON O ČEZMEJNEM IZVAJANJU STORITEV (ZČmIS)

Z zakonom se v pravni red RS prenašajo:

- Direktiva 2014/67/EU o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev in spremembi Uredbe 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg
- delno tudi Uredba 883/2004 o koordinaciji sistemov SV
- delno tudi Uredba 987/2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje uredbe 883/2004
- delno tudi Uredba 1231/2010 o razširitvi uporabe uredb 883/2004 in 789/2009

¬ **Cilji zakona**

Preprečevanje zlorab in izogibanj na področju napotitev, predvsem preprečevanje opravljanja čezmejnih storitev (ČS) t.i. slamnatim podjetjem.

¬ **Področje:** začasno izvajanje storitev FO/PO, registriranih za opravljanje dejavnosti v RS, v državah članicah EU, in obratno

¬ **Uporaba:** od 1.1.2018 dalje

Načini čezmejnega izvajanja storitev pravnih oseb

Slovenski delodajalci (DD) lahko izvajajo ČS, če se le-te izvajajo:

1) za lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi sklenjene pogodbe z naročnikom storitve
2) na podlagi akta o napotitvi v povezano gospodarsko družbo
3) v okviru opravljanja dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku

Povezani gospodarski družbi za namene Zakona:

- družbi, ki sta v večinski lasti iste gospodarske družbe oziroma
- družbi, med katerima ima ena glede na drugo neposredno ali posredno večinski delež vpisanega kapitala, večino glasovalnih pravic ali lahko imenuje več kot ½ članov njenega upravnega, nadzornega ali vodstvenega organa.

Pogoji izvajanja ČS za slovenskega DD

DD lahko opravlja ČS, če:

1) *običajno opravlja* svojo dejavnost v RS
2) *ne krši* pomembnejših določb *delovnopravne zakonodaje*, ki se nanašajo na pravice delavcev,
3) delavec *običajno ne opravlja* dela v državi napotitve,
4) se storitev izvaja *v okviru dejavnosti*, za katero je DD registriran v RS
5) se storitev opravlja na enega izmed *dovoljenih načinov*.

POGOJ 1): …*običajno opravlja dejavnost v RS*...je izpolnjen, če:

1) je DD najmanj **2** meseca vpisan v sodni register RS,
2) ima DD v RS odprt TRR, ki je prijavljen v davčni register in ni blokiran,
3) ima DD, ki zaposluje od **5 do 10** delavcev najmanj **1** delavca, ki je vključen v obvezno PIZ vsaj **6** mesecev ali če zaposluje več kot 10 delavcev, vsaj **3** delavce, ki so vključeni v obvezno PIZ vsaj 6 mesecev,
4) skupno število ur vključitve vseh delavcev v obvezna PIZ na podlagi napotitve v zadnjih **12** mesecih ni preseglo **80%** skupnega števila ur vključitve istih delavcev v obvezna PIZ na podlagi DR pri istem DD,
5) DD pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da v RS dejansko običajno opravlja dejavnost.

Pogoji izvajanja ČS za slovenskega DD

POGOJ 2): …*ne krši delovnopravne zakonodaje*...je izpolnjen, če:

a) DD v zadnjih **3** letih ni bila več kot enkrat pravnomočno izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom ali zaposlovanjem na črno,
b) je za zadnjih **6** mesecev predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja in nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti.

a) POGOJ 3): …*običajno ne opravlja*...je izpolnjen, če:
b) je delavec najmanj **30** dni neprekinjeno vključen v obvezna socialna zavarovanja v RS na podlagi zaposlitve za polni delovni čas.

a) Pogoji za izdajo potrdila A1 za slovenskega DD

a) Pridobitev A1 obrazca *pred začetkom* izvajanja ČS – vložitev vloge na ZZZS

Pogoji:

1) v času odločanja o vlogi so izpolnjeni pogoji za opravljanje ČS,
2) za delavca za isto obdobje že ni bil izdan veljaven A1 obrazec,
3) mu v zadnjih 12 mesecih potrdilo A1 ni bilo razveljavljeno, ker dejansko ne opravlja dejavnosti v RS,
4) pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da za primer, za katerega se vlaga vloga za izdajo A1 obrazca, po predpisih EU ne obstajajo okoliščine, ki bi v konkretnem primeru izključevale napotitev.

Čezmejno izvajanja storitev samozaposlenih oseb

Pogoji izvajanja ČS za samozaposleno osebo, ki lahko opravlja ČS, če:

običajno opravlja dejavnost v RS in

1) se storitev izvaja *v okviru dejavnosti*, za katero je *registrirana v RS*
2) *samo* na podlagi sklenjene pogodbe z naročnikom storitve

POGOJ 1): …*običajno opravlja*...je izpolnjen, če:

a) je najmanj **2** meseca vpisana v Poslovni Register in v tem času vključena v obvezna socialna zavarovanja v RS na podlagi samozaposlitve,
b) je najmanj **2** meseca vključena v obvezna socialna zavarovanja v RS na podlagi samozaposlitve,
c) nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti,
d) pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da v RS dejansko običajno opravlja dejavnost.

Čezmejno izvajanja storitev samozaposlenih oseb

Pogoji za pridobitev A1 obrazca *pred začetkom* izvajanja ČS na ZZZS

Pridobitev A1 obrazca *pred začetkom* izvajanja ČS – vložitev vloge na ZZZS

Pogoji:

1) v času odločanja o vlogi so izpolnjeni pogoji za opravljanje ČS,
2) nima že veljavnega A1 obrazca za isto obdobje,
3) ji v zadnjih 12 mesecih potrdilo A1 ni bilo razveljavljeno, ker dejansko ne opravlja dejavnosti v RS,
4) pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da za primer, za katerega se vlaga vloga za izdajo A1 obrazca, po predpisih EU ne obstajajo okoliščine, ki bi v konkretnem primeru izključevale napotitev.

Postopek pridobitve A1 obrazca

¬ **je enak za DD in samozaposlene osebe**

Vložitev vloge preko portala e-Vem - max **30** dni pred začetkom izvajanja ČS

- poleg osnovnih podatkov (osebni podatki o delavcu, datum začetka in konca napotitve, navedba naročnika itd.) vloga vsebuje tudi IZJAVO, da v RS dejansko običajno opravlja dejavnost in da za primer, za katerega se vlaga vloga za izdajo A1 obrazca, po predpisih EU ne obstajajo okoliščine, ki bi v konkretnem primeru izključevale napotitev.

- v primeru dvoma, da DD v RS dejansko opravlja dejavnost, ZZZS zaprosi IRSD za nadzor, pri čemer se ugotavlja:

a) ali ima DD v RS ustrezne poslovne prostore
b) ali ima DD na sedežu družbe oz v poslovnih prostorih v RS zaposleno administrativno osebje
c) ali DD v RS oglašuje svojo dejavnost
d) ali v zadnjih **6** mesecih ni prišlo do spremembe dejavnosti DD oz do spremembe ustanoviteljev oz zastopnikov

Postopek pridobitve A1 obrazca

- priloga: pogodba o zaposlitvi delavca **in** pogodba o izvajanju storitve oziroma akt o napotitvi

- izdaja A1 obrazca v roku **5** delovnih dni od prejema popolne vloge; ZZZS presoja izpolnjevanje pogojev po stanju na dan vložitve vloge za izdajo A1 obrazca

- vročanje se opravi preko E-Vem
- ZZZS hrani podatke še **5** let od datuma izdaje A1 obrazca

- avtomatska sprememba zavarovalne podlage (!)

- zoper odločbe in sklepe, ki jih izda ZZZS po tem zakonu, ni pritožbe, možen je upravni spor

- v primerih razveljavitve in odprave A1 obrazca je potrebno na poziv ZZZS A1 obrazec v roku **15** dni vrniti

Postopanje z obrazcem A1

i. **Prenehanje A1 obrazca**

¬ s potekom obdobja napotitve, za katerega je bil izdan
¬ z dnem predčasnega prenehanja napotitve – pisno obvestilo DD/delavca
¬ z dnem odjave iz obveznega zavarovanja v RS
¬ z razveljavitvijo

ii. **Razveljavitev A1 obrazca** – na podlagi:

➢ Obvestila FURS, da:
- DD ni predložil obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja ALI
- pa ga je, pa ima neporavnane zapadle obveznosti iz tega naslova,

in sicer z dnem ugotovitve nepravilnosti

➢ Obvestila IRSD, da:
- je DD prepovedano nadaljnje izvajanje ČS zaradi onemogočanja inšp. nadzora nad določbami Zakona,
- da se dejavnost običajno dejansko ne opravlja v RS.

iii. **Odprava A1 obrazca** – na podlagi obvestila tujega organa, da:
- se storitev ne izvaja v skladu s podatki na obrazcu A1
- se storitev izvaja v nasprotju z dovoljenimi načini izvajanja ČS ali
- samozaposlena oseba izvaja ČS brez sklenjene pogodbe z naročnikom

Obveznosti tujih DD in samozaposlenih oseb, ki v RS izvajajo ČS

1. Prijava napotenih delavcev na ZRSZ

- pred pričetkom opravljanja storitev preko internetne strani https://www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev/spletna-prijava-dela-tujcev/-spletna-prijava-dela-tujcev-prijava-izvajanje-storitev-delodajalca-s-sedezem-v-drzavi-clanici-eu-egp-ali-svicarski-konfederaciji?cl=35

- nujno shraniti potrdilo o opravljeni prijavi
- odjave po poteku storitve niso predvidene
- ZRSZ hrani podatke še 5 let po opravljeni prijavi

2. Hramba dokumentacije na kraju izvajanja storitve (v SLO jeziku!)

- kopija akta o napotitvi oz. pogodbe z naročnikom storitve,
- potrdilo o opravljeni prijavi na ZRSZ,
- izpisek iz ustreznega registra,
- izvodi pogodb o zaposlitvi in plačilnih list,
- evidenca prisotnosti,
- potrdila o izplačanih plačah,
- A1 obrazci

¬ na zahtevo IRSD obveznost predložiti na vpogled v času izvajanja storitev in **24** mesecev po zaključku izvajanja storitev

Subsidiarna odgovornost

¬ **Subsidiarna odgovornost je uvedena za:**

1. Glavnega (slovenskega) izvajalca

- če tuji DD, ki je podizvajalec in v RS izvaja ČS v okviru gradbene dejavnosti, napotenemu delavcu za delo, opravljeno v okviru čezmejnega izvajanja storitev, ne zagotovi plače, je za izpolnitev te obveznosti **subsidiarno odgovoren pogodbenik s sedežem v RS**, katerega neposredni podizvajalec je tuji delodajalec.

2. (Slovenskega) uporabnika dela delavcev

- če tuji DD, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku v RS, napotenemu delavcu za delo, opravljeno v okviru čezmejnega izvajanja storitev, ne zagotovi plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, je za izpolnitev te obveznosti za obdobje, v katerem je delavec pri njem opravljal delo, **subsidiarno odgovoren uporabnik**.

KONTAKT

Blaž Pate, LL.M. odvetnik, specialist za davčno pravo, Odvetniška pisarna Blaž Pate d.o.o.

T +386 1 563 67 50,
E Blaz.Pate@pate-odvetnik.si

Gregor Zorman, davčni svetovalec, LeitnerLeitner Avstrija,
T +43 1 718 98 90-509,
E Gregor.Zorman@leitnerleitner.com